

HITLER ZAHTEVA KONCESIJE OD JUGOSLAVIJE!

Premier in zunanji
minister v Nemčiji

ANGLIJA SPET SVARI BOLGARIJO

BELGRAD, 14. febr.—Premier
ragisa Cvetković in zunanji mi-
ster Aleksander Cincar-Marko-
vić sta na poziv diktatorja Hit-
lerja dospela v Nemčijo, kjer
se posvetovala z nacističnim voditel-
jem. Družava se, da je Hitler sta-
drastične zahteve Jugoslaviji.
da je, da mora Jugoslavija do-
pusti prehod nemških četam
reko svojega ozemlja do Grčije
vzhodne obale Sredozemskega
morja.
Napetost na Balkanu se je sil-
povečala kot posledica nacijske
pritiske na Jugoslavijo in Bol-
garijo. Nemški krogi v Bel-
gradu so že napovedali, da se bo
Jugoslavija uklonila pred nacijs-
ke postavila na stran osi. Čet-
rtin-Rim v prihodnjih desetih
dneh. Domneva je, da sta se
Cvetković in Cincar-Marković
sestal z nemškim diktator-
jem v Berchtesgaden. Oba
nekač ur prej odletela iz Ju-
oslavije v Monakovo, kjer ju je
prejel nemški zunanji minister
Rudolf Ribbentrop, nakar
sta odstopala v Berchtesgaden
razgovor s Hitlerjem.

SOFIJA, BOLGARIJA, 14.
febr.—Telefonska zveza med
nemškim mestom in Bukarešto, Ru-
munijsko, je bila pretrgana danes
jutri.
Poročila, da bodo nemške čete
vdirale Bolgarijo in korakale
prej do grške meje, se vzdržu-
je. Anglijski poslanik v Sofiji
George Rendell je ponovno po-
paril Bolgarijo, da bo Anglija
prejela diplomatske odnose
in jo podvela potrebne kora-
ke, če bo dovolila Nemcem vstop
svoje ozemlje. Iz tega sklepa,
da bo Anglija napovedala voj-
Bolgariji.

Kairo, Egipt, 13. febr.—Oja-
na angleška oborožena sila je
ofenzivni v Eritreji, italijanski
koloniji v Vzhodni Afriki. Ob-
ročila je že Keren, važno želez-
niško križišče, čigar padec se
čaka v vsak čas. Motorne
kolone prodirajo z drugih stra-
ni proti Massauju, glavni luki
Eritreji ob Rdečem morju.
Nadalje čete so samo 35 mil-
daljene od Asmare, glavnega
mesta Eritreje. Vojne operaci-
je pri Kerenu podpirajo angleški
talci.

Angleški letalci so včeraj me-
li bombe na Addis Ababo,
glavno mesto Abesinije. Bombe
so padle na letališča in druge
pomembne objekte. Afmado, stra-
nično mesto v italijanski So-
maliji, so angleške čete zasedle
včeraj.
Na severni afriški fronti pri
Angliji le čistijo mesto, ki
ga zasedli zadnji teden, in
kolico. Ničesar ni znano o ita-
ljanski vojaški diviziji, ki je
pustila trdnjavo mesto Umm
Kagar na meji med Eritrejo in
Abesinijo. Domneva je, da se
kriva nekje v Abesiniji. Z njo
so obračunali abesinski pa-
rtotje.

Angleški bombardniki so včeraj
ponovno bombardirali gnezda
nemških vojaških letal v Siciliji.
Prva bomba sta bili mesti Ca-
nania in Comiso. Italijanski o-
k Rhodes je bil tudi bombar-
iran iz zraka. Angleško po-
letstvo v Kairu poroča, da so
Angleži uničili čez tisoč ita-
ljanskih vojaških letal v Afriki od
četke ofenzive.

Berlin, 13. febr.—Nemški le-
talski so včeraj napadli z bom-
bami angleška letališča v Libiji,
pravi poročilo uradne časopisne
agencije DNB. Druge mase
nemških bombardnikov so istočas-

Premirje med uni- jami ADF in CIO

Enotna delavska
fronta v Illinoisu

Chicago, 13. febr.—Illinoiska
delavska federacija ADF in dr-
žavna divizija unij Kongresa in-
dustrijskih organizacij, hudi
sovražnici v zadnjih letih, sta
naznanili, da vlada popolno so-
glašje med njima o vprašanjih
delavske zakonodaje, ki je pred
državno zbornico. Voditelji o-
beh grup so se izrekli za premir-
je, da se zgradi enotna delav-
ska fronta. To je prvi žarek,
ki je prišel iz za obkroga delav-
ske civilne vojne po dolgem ča-
su.

Pojasneno je bilo, da obe or-
ganizaciji sponzorirata slične
legislativne programe in da sta
se odločili za skupen boj proti
vsakemu zakonskemu načrtu, ki
bi ogražal delavske pravice. Glavne
zahteve obeh vključuje-
jo državni zakon minimalne
plače in maksimalnega delovni-
ka, garancije, da bodo vojaki po
povratku v civilno življenje do-
bili delo in omejitev oblasti so-
dišč pri izdajanju injunkcij
proti unijam, kadar so te zaple-
tene v konfliktnih z delodajalci.

Do prvega sporazuma med
unijami ADF in CIO je prišlo
l. 1939 v času zasedanja držav-
ne zbornice. Te so skupno na-
stopile, ko je državni senator
Simon E. Lantz predložil za-
konski načrt, da morajo unije
naznaniti okoliščine deset dni
prej. Načrt je vseboval tudi
druge provizije glede kontrole
delavskih organizacij. Unije so
zmagale v borbi in načrt je bil
porazen z veliko večino glasov.

Voditelji obeh delavskih grup
so izjavili, da se posvetujejo o
vseh važnih zadevah, ki se tiče-
jo delavcev. Na podlagi skle-
pnega sporazuma obe grupi
mobilizirata svoje sile za boj
proti skupnemu sovražniku, ki
bi rad uničil pridobitve, ki so
jih delavci izvojevali v zadnjih
letih.

Čikaški Čehi kupili dve ambulanci

Chicago, 13. febr.—Čikaška
podružnica Čehoslovaškega po-
možnega odbora je naznanila, da
je kupila dva ambulancijska vozo-
va, ki bosta poslana češki oboro-
ženi sili, ki se nahaja v Angliji.
Ena ambulanca je dar Slovaške
narodne zveze, druga pa čehos-
lovaških katoliških organizacij.

Governor Heil za odpravo stavk

Chicago, 13. febr.—Governor
Wisconsin Julius P. Heil je v
svojem govoru pred člani orga-
nizacije Wisconsin Society of
Chicago izjavil, da se bo program
narodne obrambe izjalovil, če ne
bo predsednik Roosevelt nastopil
proti delavskim unijam in prepo-
vedal vse stavke v obrambnih in-
dustrijah. On mora stopiti un-
jam na prste, da ne bodo s stav-
kami ovirale izvajanja obramb-
nega programa.

no bombardirale Malto, angleški
otok v Sredozemskem morju.
Atene, 13. febr.—Italijani so
prenehali z naskoki na grške
pozicije, se glasi komunikne vr-
hovnega poveljstva. Vsi dose-
dani naskoki so se izjalovili in
fašisti so bili vrženi nazaj z
ogromnimi izgubami.
Washington, D. C., 13. febr.—
Italija je izčrpala zaloge gaso-
lina in olja in to je vzrok, da je
njena motorna sila odpovedala
v Afriki in Albaniji. Brez gaso-
lina in olja ne more operirati.
Poročila o pomanjkanju gaso-
lina v Italiji so prejeli tukajšnji
uradni krogi. Dovož gasolina
je preprečila angleška blokada
na Atlantiku in kontrola Sredo-
zemskega morja.

JUSTIČNI TAJNIK NASTOPI PRO- TI BRIDGESU

Zaslišanje glede depor-
tacije odrejeno

NOVA EVIDENCA ODKRITA

Washington, D. C., 13. febr.—
Federalni justični tajnik Robert
H. Jackson je sinoči odredil no-
vo zaslišanje glede deportacije
Harryja Bridgesa, voditelja u-
nij Kongresa industrijskih or-
ganizacij na zapadu. Akcija je
bila odrejena na podlagi nove
in dodatne evidence, vključene
v poročilo, ki ga je sestavil fe-
deralni detektivski biro in ka-
tero obsega 2500 strani. Jack-
son je izjavil, da bo aretacija
Bridgesa kmalu odrejena.

Zaslišanje se bo pričelo 31.
marca v San Franciscu in vo-
dili ga bodo uradni divizije za
imigracijo in naturalizacijo fe-
deralnega justičnega depart-
menta. "Na podlagi nove in
dodatne evidence, vključene v
predloženem poročilu, sem odo-
bil deportacijsko postopanje
proti Bridgesu," je izjavil Jack-
son. "To ne pomeni, da je ju-
stični departement že izrekel svo-
jo sodbo o tem slučaju. Poro-
čilo federalnega detektivskega
biroja omenja le razkrita dej-
stva, ne pa zaključkov in pripo-
ročil, kar je popolnoma pra-
vilno."

Bridges je bil rojen v Avstra-
liji in ni ameriški državljan.
Njegova revolucionarna taktika
je vzbudila splošno pozornost.
On je vodil mnogo stavk prista-
nišnih in skladišnih delavcev
na zapadu in si s tem nakopal
sovražstvo magnatov.

Prvo postopanje glede depor-
tacije Bridgesa je bilo odreje-
no pred dvema letoma po de-
lavski tajnici. Bridges je bil ob-
dolžen, da je ali je bil član ko-
munistične stranke, politične or-
ganizacije, ki propagira nasilno
strmoglavljenje vlade. Takrat
je vodil zaslišanje James M.
Landis, dekan pravnega oddel-
ka univerze Harvard. Po zasli-
šanju velikega števila prič je
Landis ugotovil, da Bridges ni
komunist, nakar je bilo depor-
tacijsko postopanje ustavljeno.
Justični tajnik Jackson je de-
jal, da je odredil novo postopa-
nje proti Bridgesu na podlagi
lani sprejetega zakona, ki do-
loča registracijo vseh v tujini ro-
jenih ljudi, ki niso ameriški dr-
žavljeni. Ta vsebuje provizije
glede deportacije slehernega ne-
državljana, ki je ali je bil član
organizacij, ki so udeležene v
prevratnih aktivnostih ali pa
agitirajo za nasilno strmoglavl-
jenje ameriške vlade.

Odlok proti zvišanju mezd v Avstraliji

Melbourne, Avstralija, 13.
febr.—Arbitražni tribunal treh
članov je podal odlok, s katerim
je zavrnil zahtevo 600,000 or-
ganiziranih delavcev za zvišanje
mezd. V odluku je naglasil, da
se je izrekel proti zvišanju zara-
di neugodnih gospodarskih raz-
logov. Tribunal je naznanil, da
unije lahko vložijo novo prošnjo
za zvišanje mezd po prihodnjem
juniju.

Sovjetska armada dobila novega čefa

Moskva, 13. febr.—General G.
K. Žukov, ki se je odlikoval kot
vojaški poveljnik v bitkah z Ja-
ponci v Mandžuriji in Zunanji
Mongoliji, je bil včeraj imenovan
za načelnika armadnega štaba in
obrambene podkomisarja. Na-
sledil je generala Marečkova, ki
je bil izbran za načelnika biroja
vojaškega vezbanja. Semeon Ti-
mošenko je obdržal pozicijo kot
vojni komisar.

Domače vesti

Novice iz Pennsylvanije
Reading, Pa.—Pred dnevi se
je zadušil na farmi s plinom, ki
je prihajal iz avtomobilskega
motorja, John Stupica. Rojen
je bil tukaj in oženjen. — V
Burgettstownu je pred kratkim
umrl Jos. Ferber, star 64 let
in doma iz Smarja pri Ljublja-
ni. — V Forest Cityju je umrl
Frank Rupnik, star 50 let in ro-
jen v Logatcu. Zapušča tri si-
nove in tri hčere. — V Republi-
cu, Pa., je pa umrl Anton Novak,
star 62 let in doma iz Gabra pri
St. Vidu na Dolenjskem. Zapu-
stil je ženo in otroke.

Iz Clevelanda

Cleveland.—Antonija Ogrin si
je zlomila nogo, ko je padla na
obisku svoje svačkinje Alojzije
Ogrin, katera si je tudi zlomila
nogo po nesreči. Obe sta v do-
mači zdravniški oskrbi.

Nye očita Willkieju izdajstvo

La Follette straši z diktaturo

Philadelphia, Pa., 13. febr.—
Senator Nye, republikanec iz
Severne Dakote, je oplazil Wen-
della L. Willkieja v svojem go-
voru pred Časno legijo. Očitil
mu je izdajstvo, ker je podprl
Rooseveltovo načrt za pomoč Ve-
liki Britaniji in da hoče uničiti
sistem dveh političnih strank.
Nye je opozoril svoje poslu-
šalce na Willkiejeve izjave v ča-
su volilne kampanje, v katerih
je bilč Rooseveltovo adminis-
tracijo in jo obdolžil, da potiska
Ameriko v vojno. Sedaj je re-
vidiral svoje stališče in podprl
načrt, da Roosevelt dobi dikta-
torsko oblast.

Chicago, 13. febr.—Philip La
Follette, bivši governor Wiscon-
sina, je sinoči v svojem govoru
po radiu ponovno naglasil, da
bo Amerika dobila diktaturo, če
bo Roosevelt dobil zahtevano
oblast od kongresa. Njegov go-
vor je sponzoriral odbor Ame-
rica First.

La Follette je poudarjal, da
bo ameriška demokracija dobi-
la smrtni udarec, če se bo ta
dežela zapletla v vojno. Ame-
rika mora pokazati, da je de-
mokratični sistem sposoben re-
ševati nastale probleme in to
bo najboljši odgovor diktator-
jem, ki se norčujejo iz demo-
kracij. On je tudi udrihal po
predsedniku Rooseveltu in ga
obdolžil, da je potisnil problem
brezposelnosti na stran. Zdej
se več ne sili o tem problemu
in ne o izboljšanju socialne za-
ščite.

Policija zasliši Nemca glede smrti ruskega špiona

Washington, D. C., 13. febr.—
Policija bo zaslišala Wolfa Do-
berta, bivšega nemškega voja-
škega častnika, in njegovo v Gr-
čiji rojeno ženo Margareto glede
zagonetne smrti Walterja G.
Krivickega, ki je bil najden mr-
tev v sobi nekega hotela zadnje
nedelje. Oba sta bila prijatelja
bivšega načelnika sovjetske taj-
ne policije v centralni Evropi.
Dobert je priznal, da se je Krivi-
cki ustavil na njegovi farmi, pre-
den je odpotoval v Washington.
Policija še ni gotova, ali je Kriv-
icki izvršil samomor, ali pa ga
je ustrelil agent diktatorja Sta-
lina.

Pristani za ameriške bombnike pri Bermudi

Hamilton, Bermuda, 13. febr.—
Pristani za ameriške bombni-
ke so bili zgrajeni med Bermu-
do in grupo otokov, ki se razte-
zajo od tla do Great Sounda. Av-
toritete so prepovedale dostop
parnikom do teh pristanov brez
dovoljenja.

MADRID POROČA O DOSEGI SPO- RAZUMA Z ITALIJO

Sestanek med diktator-
jem Francim in
Petainom

FRANCOSKI VAR- NOSTNI UKREPI

Madrid, 13. febr.—Tu so da-
nes naznanili, da je bil dosežen
popoln sporazum med Mussoli-
nijem in Francim, ki sta se več-
raj sestala na konferenci pri
Bordigheri, mestu na italijanski
rivjeri. Uradni komunikne pra-
vi, da se je konference udeležil
tudi Serrano Suner, španski zu-
nanji minister. Ta ne omenja,
ali je bila tudi Nemčija repre-
zentirana na sestanku.

Bern, Švica, 13. febr.—Poro-
čila iz zunanjih diplomatskih
virov se glase, da je bila vloga
Španije v evropski vojni dolo-
čena na sestanku med dikta-
torjema Italije in Španije. Pri-
čakuje se, da se bosta Franco
in premier Petain danes sestala
nekje ob francosko-italijanski
meji.

Petain je sinoči došel na svo-
je posestvo pri Villeneuve-Leu-
betu, odkoder se je nekaj ur po-
zneje odpeljal v kraj, kjer se bo
vršila konferenca med njim in
španskim diktatorjem. Zunanji
opazovalci še vedno ugibajo,
kakšno vlogo bo igrala Španija
v vojni zdaj, ko je bil nazna-
nen sporazum med Francim in
Mussolinijem. Mnenje prevla-
duje, da je Mussolini zahteval
od Francana, naj pomaga Italiji,
ki doživlja poraze v Afriki in
Albaniji. Opozoril ga je baje,
da mora Španija pomagati Ita-
liji, ker jo je slednja podpirala
v času španske civilne vojne.
Nekateri trdijo, da je Mussoli-
ni apeliral na španskega dikta-
torja, naj prevzame vlogo po-
sredovalca med Italijo in Veliko
Britanijo v svrhu sklenitve pre-
mirja.

Vichy, Francija, 13. febr.—
Policija je zastražila vse kraje,
po katerih je potoval španski
diktator s svojimi spremljevalci
na sestanku z Mussolinijem.
Francio je stopil na francosko
ozemlje pri Perpignanu, odko-
der se je odpeljal z avtomobilom
proti italijanski meji. V okoli-
ci Perpignana se nahaja več ti-
soč španskih lojalistov, ki so
pobegnili v Francijo pred in po
porazu v civilni vojni.

London, 13. febr.—Predstav-
nik vlade je zanikal poročila, da
bosta Anglija in Italija kmalu
sklenili premirje. On je nagla-
sil, da se bo vojna proti Italiji
nadaljevala z vso srditostjo.
Izjema bi bila le, če bi Mussoli-
ni apeliral za mir, toda tega
mora narekovati Anglija.

Ogrski državnik govori o vrnitvi demokracije

Budimpešta, Ogrska, 13. febr.—
Izjava bivšega premierja Ste-
fana Bethlena, starega ogrskega
državnika, da se mora svet vrni-
ti k demokraciji ne glede na to,
kdo zmaga v sedanjih vojni, je po-
vzročila senzacijo v tej deželi, ki
je povezana z osi. Bethlen je iz-
javil, da se bo vrnil v Ogrsko, če
bo izjavil o ustanovitvi "novega
reda". On je rekel, da se mora
človeštvo vrniti k demokraciji,
sicer ne taki, ki izživlja notranje
spore in nesoglasja, temveč k o-
ni, ki vzdržuje pravilno ravnote-
žje med družabnimi razredi.

Argentina naznani- la podpis paktov

Koncesije Boliviji
in Paragvaju

Buenos Aires, Argentina, 13.
febr.—Argentina, Paragvaj in
Bolivija so v soglasju s spreje-
timi resolucijami na prejšnji
ekonomski konferenci podpisale
pet paktov, ki predvidevajo iz-
boljšanje trgovinskih odnoša-
jev. Argentinske avtoritete so
izjavile, da bodo pakti prinesli
gospodarsko olajšanje Paragva-
ju in Boliviji.

Eden pakt določa imenovanje
mešane komisije treh članov, ki
izdelajo načrte glede poglobitve
reke Pilcomay. Sedež te komi-
sije bo v Buenos Airesu.
Drugi pakt med Argentino in
Paragvajem se tiče gradnje baz
ob reki Paragvaj, s tretjim pak-
tom pa se je Argentina obveza-
la, da bo ustanovila rezervni
sklad v Paragvaju, ki naj bi sta-
biliziral paragvajsko denarstvo
in narodno gospodarstvo. Pa-
ragvajska vlada je nedavno pre-
vela kontrolo nad borzo.

Argentina se je s četrtim pak-
tom obvezala, da bo financirala
gradnjo železniške proge med
mestom Yacuiba in Villamon-
tes, Bolivija. Ta proga bo prva
sekcija v omrežju, ki bo zvezala
Yacuiba s Santa Cruzom in Su-
crem. Dogovor dalje dolga
argentinsko financiranje pola-
ganja cevi od Orana do bolivijskega
oljnega polja pri Bermeji.
Peti in zadnji pakt določa turis-
tom s potnimi listi, ki jih izda
Argentina, Bolivija in Paragvaj,
neovirano potovanje po teh dr-
žavah. Pred podpisom teh pak-
tov sta Bolivija in Paragvaj
sklenili dogovor glede poglobi-
tve gospodarske kooperacije.

800,000 mož v ame- riški armadi

Letalska sila povečana

Washington, D. C., 13. febr.—
Ameriška armada je dosegla re-
kord v številu častnikov in vo-
jakov v mirnem času. To znaša
sedaj 800,000, dasi vsa sila še
ni bila mobilizirana zaradi po-
manjkanja vojaških barak in
opreme. Armada bi morala imeti
v smislu programa čez
milijon vojakov.

Vojni tajnik Henry L. Stim-
son je dejal, da konstrukcija ba-
rak ovira alabo vreme in drugi
faktorji, nad katerimi njegov
departament nima kontrole. Sta-
novanski problem bo rešen čez
nekaj tednov.

Vojaški letalski zbori so do-
segli svoj cilj, ki je izvežbanje
7000 pilotov letno. Nadaljnje
šole bodo odprte pozneje, da se
število pilotov poveča na 12,000
letno. Pričakuje se, da bo A-
merika imela armado 1,418,000
v prihodnjem juniju. Ker je
pričela izvajati oborožitveni pro-
gram pozneje kot druge države,
se bo ameriška oborožena sila
lahko primerjala z onimi tujih
držav.

Po izjavi uradnih krogov bo
produkcija orožja, bojnega ma-
teriala in druge opreme zavzela
velik obseg prihodnje jesen, na-
kar se bo stalno večala. V fede-
ralni armadi so zdaj tudi dr-
žavni miličniki. Število teh
znaka okrog 225,000.

Železničarji stopijo v stavko

Rutland, Va., 13. febr.—Čez
1300 delavcev na železnici Rut-
land bo jutri zastavkalo. Kon-
flikt med njimi in kompanijo je
nastal, ko je slednja naznanila
redukcijo plače 10 do 30 odstot-
kov.

BUNDOVCI PODPR- LI AMERIŠKE IZOLACIONISTE

Opozicija proti pomoči
Veliki Britaniji

APEL ZA PRIDOBI- VANJE ČLANOV

Chicago, 13. febr.—Nem-
ško-ameriški bund, nacijska or-
ganizacija, je pozval svoje čla-
ne in pristaše, naj podpirajo
ameriške grupe, ki se bore pro-
ti vstopu te dežele v vojno in
Rooseveltovo načrto za več-
jo pomoč Veliki Britaniji, da se
bo ta lahko borila proti Nemčiji
in Italiji. America First Com-
mittee, Citizens Keep America
Out of War Committee in druge
grupe so bile omenjene kot or-
ganizacije, katere naj bundovci
podpirajo.

Nacijska organizacija, ki je
znana tudi pod imenom Ein-
heitsfront (enotna fronta), je
objavila poziv v svojem glasilu
News Letter. Poziv vsebuje u-
vodnik, ki ga je spisal Paul A.
F. Warnholtz, načelnik organi-
zacije. Uvodnik urgira člane,
naj zahtevajo od senatorjev in
kongresnikov akcijo; storiti mo-
rajo korake in voditi močno o-
pozicijo proti onim, ki potiska-
jo Ameriko v vojno in gladijo
pot diktaturi v tej deželi.

"V Ameriki so organizirane
klike, ki tolčejo na vojne bob-
ne," se glasi uvodnik. "Te raz-
polagajo z ogromnimi skladi za
financiranje vojne propagande.
Na drugi strani pa so tudi or-
ganizacije, ki vaa bodo podpira-
le v boju za ohranitev življenj
ameriških sinov in ustanov. Te
potrebujejo finančna sredstva,
da dvignejo odpor ljudstva pro-
ti vojnim hukajem. Poma-
gajte jim finančno in moralno."
Warnholtz je v drugem član-
ku obtožil bivše zavezniške dr-
žave, da so popolnoma oplenile
in oropale Nemčijo v zadnji sve-
tovni vojni. Tudi v sedanjih
vojnih so močeno sile v Londo-
nu na delu, da potegnejo Ame-
riko v vojno, da bodo lahko po-
novno oropale Nemčijo.

Sinoči je čikaška podružnica
nacijskega bunda imela shod v
dvorani na naslovu 3855 No.
Western ave. Glavni govornik
je bil Wilhelm Kunze, načelnik
bunda. V svojem govoru je
apeliral za pridobivanje novih
članov, obenem pa je naglašal,
da je glavna naloga bunda agi-
tacija, da se Amerika ne zaple-
ta v evropski konflikt. Kunze
je bil pred nekaj tedni spoznan
za krivega podžigalca rasnega
sovražstva in gonje proti židom
in obsojen na 14 mesecev zapo-
ra. On se nahaja na svobodi
pod varščino.

Naval beguncev v Združene države

Washington, D. C., 13. febr.—
Okrog 4000 beguncev iz cen-
tralne Evrope pride v Združene
države mesečno z upanjem, da
bodo dobili svobodo kot ameriški
državljeni. Večino beguncev
tvorijo židje. Po poročilu dr-
žavnega departamenta so ameri-
ški konzulati v Evropi izdali
32,000 viz beguncem v zadnjih
šestih mesecih. Med temi so bi-
li oni, ki so dobili začasno za-
vetje na Portugalskem in v dru-
gih nevtralnih državah.

Brazilijska zatre tujezično časopisje

Rio de Janeiro, Brazilija, 13.
febr.—Predsednik Getulio Var-
gas je podpisal naredbi, ki stopi
v veljavo čez šest mesecev in ka-
tera prepoveduje tiskanje časo-
pisov v tujih jezikih. Prizade-
ti so vsi tujezični listi brez izjeme.

Novice z starega kraja

Slovenije

SMRTNA ROBIJA IVANA
SLOPSAKA POTRJEJENA

Ljubljana, 3. decembra.—Kako smo svoj čas obširno poročali, bil konec julija obsojen na smrt Ivan Slopšak, pristojen zdravnik, zadnje čase prostosti stanujoč v Stožicah. Obsojen bil zaradi zavrtnega umora na Dunaju, znanega tihotapca, kokaina in drugih portnih cigaret Antona Hribnika. Kakor je bralcem gotovo spominu, so v marecu naš Hribnik zverinski umorjeval na zakopane v neki zasipni blizu Kleč. Slopšak in Hribnik sta se spoznala v jetnišnici, in po Slopšakovih izjavah obravnava umora sta bila potakorekto nerazdružljiva tožila. Svojemu krivdu za Hribnikovo smrt je Slopšak skušal očistiti na Hribnika samega, saj je tako zapletel v protija, da mu sodišče ni moglo veriti in ga je v smislu obse obsodilo za premišljeni umor.

To sodbo Slopšak ni bil zadovoljen in po svojem branilcu, dr. Mureu predlagal revizijo česa zaradi izreka o krivdi, tudi priziv zaradi previoke nere kazni. Te dni je vrhovno sodišče obravnavalo predlog, a po proučitvi dokaznega gradiva tako predlog za revizijo kot tudi priziv v celoti zavrnilo ostrolo prvo razsodbo petškega senata.

SLOVEČE ZDRAVNIKE
O IZGUBILI

Ljubljana, 5. decembra.—V vseh urah so nam sporočili, da umrl eden izmed naših uglednejših, zaslužnih znanih delavcev, univ. prof. dr. J. Plečnik, šef anatomskega študija na medicinski fakulteti v kralja Aleksandra, brat tekteta, mojstra Jožeta Plečnika.

dr. Janezom Plečnikom od nas ena izmed čvrstih, iz korenin, iz kakršnih je kultura naše polpretekle in tebe dobe. Po rodu Ljubljani, je v Ljubljani študiral klasično gimnazijo, nato pa medicino na Dunaju. Kot mlad zdravnik je služboval po raznih mestih, nato pa je bil daljšo dobo izvedenec ljubljanskega študija. V zvezi s to funkcijo se mnogo bavil s problemi patološke anatomije, a ko je bila ustanovljena v Ljubljani univerza s prvimi pejsi semestri medicine, je bil imenovan za profesorja in je kot naš strokovnjak v tej pa-prevel vodstvo anatomskega študija. V teh letih je v študijski in v sečni dvorani našel nekaj generacij našega študijskega narasčaja. Bil je v tistih redkih znanstvenih, ki kljub specializaciji nikoli izgubi celote izpred oči in jim njihova veda zmerom samo en delec v vsem človeškem umu in nehanju. Bil je človek izredne humanitete. Kakor smo dan poznali vse niti, ki sepletajo materialni ustroj človeškega organizma, tako je do naših mlankosti poznal vse niti vso telo človeškega srca. V svoji predavalnici se niso šolsko zdravniki, temveč ljudje, kolikor mu je dopuščal čas, so se radovarjali tudi z literarnimi in filozofskimi deli. Med drugim je oskrboval študente, učbenika anatomije, nato pa je tudi večje delo pri razpravi. Pozorje je bil njegov svojevrstni, v katerem je neprestano deloval, domačega izražanja njegove originalne, človeške pa med strokovnjaki našle priznanja.

Dr. J. Plečnik je umrl 3. decembra.

Krajca, ki si je za slovensko knjižno kulturo pridobil lepo zaslug s ponašanjem Valvazorjevega dela. Rodil se je 23. junija 1888. Bil je torej v najlepših letih. Imel je za seboj mnogo zdravniških izkušenj. Gimnazijo je študiral v rodnem mestu, medicino na Dunaju. Takoj po promociji je moral v vojno, ki pa jo je srečno preživel. Leta 1920 je nastopil službo v Leonišču kot asistent dr. Eda Šlajmerja, katerega je potem tudi nasledil kot kirurg in hišni zdravnik. Obenem je do zadnjega vršil službo pri OUZD. Ne samo zaradi operatorske spretnosti, marveč še prav posebno zaradi svoje izredno prikrupne prirodnosti je bil dr. Pavle Krajec močno priljubljen v vseh slojih.

Katherine Hepburn, filmska igralka.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

kajšnje ljudske šole (v Brooksidu). Tako nekateri ljubijo to sliko, mi se pa preklamo radi nje, namesto da bi se lotili kampanje ali kaj drugega v korist SNPJ. Na prihodnji seji bomo pri našem društvu zopet sprejeli eno novo članico, katero je predlagal br. F. Mihelič.

Henry Hochevar je 27. jan. odšel prostovoljno v armado. To je prvi član našega društva, ki je odšel v vojaško službo Strica Sama. Influenca je v teh krajih precej ponehala. Pri našem društvu imamo mlado članico Anno Ajesh, ki je v zelo slabem stanju radi te bolezni in so jo 2. febr. morali odpeljati v bolnišnico.

V nedeljo, 16. febr., se vrši važna seja kluba Naprej 11 JSZ. Na tej seji bomo morali določiti kraj in čas prihodnje konference Prosvetne matice. Razpravljali bomo tudi o naši 15-letnici in prvomajski proslavi, ki se vrši 26. aprila. Torej opozarjam vse članstvo, da se gotovo udeležijo te seje.

Od časa do časa mi nekdo pošlje po par iztisov Progressive Minerja iz Illinoisa. Well, kdor je že ta oseba, bi mi lahko sporočil: iz tega in tega razloga ti pošiljam ta list, tako pa ne vem, kaj prav za prav hoče. Mogoče me želi pridobiti za njih unijo? (Slšno delajo tudi tehnokrati.) Kaj pa je z UMW? Nihče ne more imeti nič proti njej kot organizaciji, pač pa je dosti narobe pri vodstvu, kot je pri mnogih unijah. Ampak jaz nisem tega kriv, kot tudi ni oseba, ki mi pošilja Progressive Minerja, ako ni njih vodstvo bolj delavsko zavedno. Mislim, da je vodstvo pri obeh rudarskih organizacijah približno enako. Toda jaz sem še vedno mnenja, da bi bila ena unija s poštenimi uradniki veliko boljja za premoganje kot sta pa dve s korumpiranimi voditelji, katerim so premogarji deveta briga. Njih prva briga so njih službe.

Joseph Snoy, 13.

Poznavalec psov

"Ponudili so mi tega jazbecarja v nakup. Ali se kaj spoznate na pse?"

"Da, tega prav dobro poznam. To je Poki gospoda Zolne iz Šiške."

Grkinje v luči ameriškega novinarja

Dopisnik ameriškega dnevnika "New York Times", ki že več let potuje po Bližnjem Vzhodu, je prišel ob izbruhu italijansko-grške vojne v Grčijo ter se nastanil v Atenah. Med drugimi poročili je poslal svojemu listu tudi daljši članek o grški ženi.

Ameriškega novinarja je seveda najprej presenetila nenavadna lepota, ljubkost in elegantnost Grkinj. Mimo tega ga je zanimalo, kakšnih lastnosti so Grkinje in kako sodijo o vprašanju ljubezni. Ugotovil je, da je Grkinja ponosna, samozavestna, resna in skrajno nedostopna. Vsa njena pojava je po njegovi sodbi zavita v nekakšno tajinstvenost, ki sije iz oči in obraza. Sicer pa pravi, da je nedostopnost Grkinj posledica stroge roditeljske vzgoje.

Kar tiče ljubezni se Grkinje popolnoma razlikujejo od nekega spola vseh drugih narodov. Tu se mora moški pošteno in zares zvesto potruditi, da osvoji srce Grkinje. Najprej si mora spleh pridobiti njeno zaupanje; šele nato je govora o simpatijah. Grška dekleta terjajo od moškega vztrajnosti, neizmernega potrpljenja in dolgega čakanja ter upornega duševnega osvajanja. Mlada zaljubljena Grkinja je sramežljiva, da bi se ji Američanka ali Francozinja do solz nasmejali.

Toda kljub temu, da je Grkinja polna ženskosti in nežnih čarov kot le katera druga žena na svetu, zelo aktivno sodeluje v zgodovinskih dnehi, ki so z vojno napočili za vso Grčijo. "Udeležba Grkinj v sedanji vojni in obrambi ni bila posamična, ampak se izraža v popolnem in solidarnem nastopu vseh Grkinj", pravi ameriški novinar.

Mlade Grkinje so neverjetno strogo in resno vzgojene ter vsestransko izobražene. Grkinja ponoči ne zapušta doma ter se predaja zabavi, kot je to navada v drugih državah. Grkinja sama ne hrepeni po zabavi izven domače hiše. Na drugi strani pa je treba reči, da uživajo grške žene veliko svobode in pravice, kakršnih v drugih državah ni. Mlada Grkinja more biti na priliko lastnica svojega osebnega računa v banki. Ima pravico, da zahteva svoj osebni potni list. Neomejeno razpolaga s svojo i-

movino. Kadar koli hoče, lahko zapusti svojo domovino.

Grkinje so odlične uradnice in delavke, četudi sorazmerno mnogo kasneje vstopajo v življenjsko borbo kot žene v zapadnih evropskih državah ali Ameriki. Na vseh mestih so s solidarnimi nastopi dosegle zavijanja vredne položaje. Čim pa se Grkinja poroči, takoj zapusti svoje službeno mesto v pisarni ali kjer koli že ter se vsa posveti svojemu domu in družini. Radi tega pa tudi tako veliko zahteva od moškega, ki naj bi bil v zakonu življenjski drug.

Zagrebaška policija lovi zarotnike

Zagreb, Hrvatska, 13. febr.—Vsi zapori so natrpani z jetniki, ki so bili aretirani na obtožbo, da so položili bombo v uradu angleškega konzula dne 4. februarja; pri eksploziji sta bila neki inženir in neka ženska ubita. V policijskem lovu na zarotnike je bilo aretiranih več katoliških duhovnikov. Nadškof Stepinac je odpotoval v Rim, da poroča papežu Piju o aretacijah duhovnikov. Nekateri vodilni zarotniki so pobegnili v Italijo. Policija pravi, da so zarotniki nameravali ubiti angleškega konzula.

Delovne ure pri gradnji pomorske baze podaljšane

Honolulu, Havajsko otočje, 13. febr.—Delovne ure pri gradnji pomorske baze v Pearl Harborju so bile podaljšane na 60, da se pospeši konstrukcija. Za vse ure nad 40 v tednu bodo delavci prejeli plačo in pol. V havajskih vodah se zdaj nahaja več ameriških ladij. Naznanjevo je bilo, da se je število delavcev, upošlenih pri gradnji pomorske baze, podvojilo v zadnjih tednih.

Nemci stokajo pod težo davčnega bremena

Berlin, 13. febr.—Vojni davki, ki ga morajo plačati Nemci letno, znašajo \$13,600,000,000, pravi poročilo, ki ga je pravkar objavil E. W. Schmidt, direktor državne banke. Letni skupni dohodki znašajo \$40,000,000,000.

Slovenska Narodna Podpornica Jedinota
2837-59 So. Lawndale Ave.
Chicago, Illinois

GLAVNI ODBOR
IZVRŠEVALNI ODBOR:

Vincent Calkar, predsednik.....3637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vider, gl. tajnik.....3637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Lawrence Gradich, pomoč. taj.....3637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vagrich, gl. blaginjski.....3637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Philip Gdina, upravitelj glavnice.....3637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Molek, urednik glasila.....3637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

PODPREDSEDNIKI:

Andrei Vidrich, prvi podpredsednik.....704 Forest Ave., Johnstown, Pa.
Frank Bolka, drugi podpredsednik.....1559 A. W. Walker St., Milwaukee, Wis.
John Podboy, Jr., prvi distriktni podpredsednik.....Box 227, Strabane, Pa.
Camille Zernich, drugi distriktni podpredsednik.....3387 W. 61th St., Cleveland, Ohio
John Klancok, tretji distriktni podpredsednik.....148 Prospect St., Ogishy, Ill.
Edward Tomsic, četrti distriktni podpredsednik.....623 W. 7th St., Walsenburg, Colo.

GOŠPODARSKI ODBOR:

Math Petrovich, predsednik.....353 E. 131st St., Cleveland, Ohio
Vincent Calkar, prvi podpredsednik.....3637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vider, drugi podpredsednik.....3637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vagrich, gl. blaginjski.....3637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Olis, upravitelj glavnice.....331 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
Donald J. Leitch.....1937 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
Jacob Zupan.....1409 S. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

POROTNI ODBOR:

John Gorick, predsednik.....414 W. Hay St., Springfield, Ill.
Frank Barbi.....1811 Muskhoka Ave., Cleveland, Ohio
Anton Schuler.....Box 27, Arma, Kansas
Frank Vratarich.....215 Toner St., Luzerne, Pa.
John Tricelj.....Box 257, Strabane, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Zeitz, predsednik.....3301 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Fred Malgou.....23 Westlax Ave., Peru, Illinois
Milan Medvesek.....18202 Arcade Ave., Cleveland, Ohio

Amerika ne zahteva objave angleških vojnih ciljev

London, 13. febr.—Premier Winston Churchill je na stavljeno vprašanje v parlamentu odgovoril, da ni še noben ameriški reprezentant zahteval, da Velika Britanija pojasni svoje vojne cilje in načrte glede povojne rekonstrukcije. To vprašanje je postavil premierju laborit J. H. Martin. Churchill je v svojem odgovoru tudi naglasil, da bodo vojni cilji pojasnjeni, ko pride pravi čas. Glavna naloga Anglije sedaj je poraz Nemčije in Italije.

Eksekutiva ADF naglaša lojalnost vladi

Miami, Fla., 12. febr.—Eksekutivni svet Ameriške delavske federacije je podal izjavo, v kateri naglašala lojalnost vladi in patriotizem članov organizacije, obenem pa se je izrekel proti zakonskim načrtom glede omejitve ali prepovedi stavk in prisilni arbitraži sporov med delavci in delodajalci. Svet je predlagal ustanovitev odbora, ki naj bi sličil delavskemu vojnemu odboru iz 1. 1917-18. William Green, predsednik ADF, je obljubil, da bodo unije sodelovale z vlado pri izvajanju programa narodne obrambe.

Angleži zapirajo tekstilne tovarne

Preselitev delavcev
v vojne industrije

London, 13. febr.—Ena tretjina od 600 tekstilnih tovarnov v Lancashiru bo ustavila obrat v prihodnjih tednih kot posledica drastične redukcije produkcije, katero je odredil Percy Ashley, uradni direktor, v čigar območje spada kontrola nad bombazem. Ista usoda bo zadela tudi mnogo predlinic.

Nekateri krogi trdijo, da bo produkcija tekstilnega blaga znižana za 50 in morda celo več odstotkov. Avtoritete so se odločile za transferiranje 150,000 delavcev, ki so zdaj upošleni v tekstilnih tovarnah, v vojne industrije, kjer se opaža pomanjkanje delovne sile.

Naznanilo o zatvoritvi tekstilnih tovarnov je izzvalo presenečenje, ker se je poudarjalo v mnogih krogih, da mora Anglija vzdržati produkcijo tekstilnega blaga na visoki. Ona pošilja to blago v tujino za kritje dovoza produktov, ki jih potrebuje.

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Kakor neprekosljiv prodajalec, tako tudi
MODERNA RAZSVETLJAVNA
povzdigne prodajo in dobiček

Da, boljša razsvetljava pomeni večjo prodajo... nova dnevna oprema modernizira in veliko olepša pogled vsake prodajalne.

Privede več odjemalcev in ti tudi nakupijo več, ker popolna in pravilno razdeljena razsvetljava napravi lažjejši pogled na blago—za lažjo odločitev nakupovanja.

Oglejte si to opremo v našem 40. nadstropju razstavnici, ali pokličite na telefon RANdolph 1200 za prsto poskusno instalacijo te opreme.

Nekaj moderne "fluorescent" in "incandescent" opreme je sedaj na razpolago v široki izbiri oblike in cene.

A. Popolnoma nasprotno učinkujoča oprema, Satin aluminizirana.....\$7.44

B. Štiri cevna "fluorescent" oprema okroglo razdelitvena.....\$37.50

C. Deluxe štiri cevna "fluorescent" oprema s razdelitveno.....\$61.90

COMMONWEALTH EDISON COMPANY
72 West Adams Street

Clani newyorške unije United Retail & Wholesale Employees (CIO) piketirajo lekarno Whelan Drug Co.

POLOM

EMILE ZOLA

ROMAN IZ VOJNE L. 1870-71

Preložil VLADIMIR LEVSTIK

(Se nadaljuje.)

3.

Henrijeta tisto noč ni mogla spati. Zvest, da se njen mož mudi v Bazilles-u, tako blizu nemških vrst, jo je mučila. Zaman si je ponavljala njegovo obljubo, da se vrne ob prvi nevarnosti, in vsak trenutek je prisluškavala, mnenja, da se vrača. Okrog desete ure, v hipu, ko je hotela leči, je odprla okno, naslonila se s komolcem in se zagledala ven, kakor izgubljena.

Noč je bila temnotemna; jedva je mogla spodaj razločiti tlak Voyardske ulice, mračen, ozek hodnik, ki se je davil med starimi hišami. V daljavi, proti gimnaziji, se je videl sajati plamen svetilnika. Solitrast kletni zrak, miškanje jezne mačke, težki koraki zašlega vojaka so se dvigali iz globine do njenih ušes. Za njenim hrbtom pa je ležal Sedan, ves poln nenavadnega šuma; naglo dirjanje konj, neprestano grmenje, ki je šlo mimo liki groza smrti. Prisluškavala je, srce ji je bilo s silnim utripom, in še vedno ni čula moževega koraka za ovinkom ulice.

Ure so potekale; zdaj se je vznemirjala nad daljnim svitom, ki ga je videla tam onstran obzidja na polju. Tako mračno je bilo, da se je trudila v duhu zopet zgraditi sliko zemlje: tista velika blede ploskev tam doli so pač morali biti poplavljeni travniki. Kaj pa je pomenil ogenj, ki ga je videla zasvetiti in ugasniti zgoraj, očitno na Marfeji? In na vseh straneh so vzplamtevali drugi ognji, v Pont-Maugis-u, v Frenois-u, skrivnostni ognji, ki so plapolali kakor nad brezštevno množico, mrgele so v senci? Nato je slišala še druge, nenavadne hrupe, in je trepetala še bolj: teptanje ljudstva na potovanju, puhanje živali, rožljanje orožja in čete jezdecov, ki so dirjale globoko v tej peklenski temi. Naenkrat je počil strel iz topa, en sam strel, strašen in grozopoln v brezglasni tišini, ki mu je sledila. Kri ji je oledenela v žilah. Kaj je neki bilo? Nedvomno signal, naznanjajoč, da se je z uspehom izvršilo kako gibanje, naznanilo, da so tam na oni strani pripravljeni in da sonce lahko vidi!

Okrog dvanajste ure se je vrgla Henrijeta vsa oblečena na svojo posteljo, ne da bi vsaj zaprla okno. Trudnost in tesnoba sta ju morili. Kaj ji je bilo, da je drgetala v takšni groznici, ona, po navadi tako mirna, ki je hodila s tako lahkim korakom, da je drugi niti niso čutili živeti? In dremala je v mučni onemoglosti, z neprestano slutnjo zla, ki je visela v črnem nebu. Sredi njenega hudega spanja so nenadoma zopet izpregovorili topovi, z zamolklimi, daljnimi strelmi, in niso več odnehati; grmeli so v rednih, trdovratnih presledkih. Trepetaje se je vzravnala. Kje je vendar? Ničesar ni več spoznala, nič več ni videla sobe, ki se je zdela polna gostega dima. Nato se je zavedla: megla, ki se dvignila od reke, je morala napolniti sobo. Zunaj so rjuli topovi s podvojeno močjo. Skočila je iz postelje in stekla k oknu poslušat.

Iz nekega zvonika v Sedanu je bila uri štiri. Dan se je delal, kalen in umazasiv v rdečasti megli. Ničesar ni bilo videti; razločila ni niti poslopji gimnaziji, ki je stal le nekaj metrov daleč. Kje so streljali, Bože moj? Njena prva misel je bila o bratu Mauricu, kajti streljanje je bilo tako zamolklo, da se je zdelo, kakor bi prihajalo od severa, z one strani mesta. Nato ni mogla več dvomiti, streljali so tam, pred njo, in vztrepetala je za svojega

moža. Gotovo, bilo je v Bazilles-u. A za par minut se je pomirila, včasih se ji je zadelo, da prihaja pokanje z desne strani. Bili so se nemara v Donchery-u, kjer je vedela, da niso mogli raztreliti mosta. In kruta negotovost jo je zgrabila: Ali je v Donchery-u? Ali je v Bazilles-u? Toda ob grmenju, ki ji je polnilo glavo, ni mogla zajeti jasne misli o tem vprašanju. Kmalu je njena muka tako narastla, da se ni več čutila zmožne ostati in čakati. Trepetaje od nujne potrebe, da bi kaj izvedla, si je vrgla šal na rame in odšla iskat novic.

Spodaj v Voyardski ulici je obšlo Henrijeto kratko obotavljanje, tako črno se ji je zadelo mesto pod temno meglo, ki ga je ovijala. Jutranji somrak se še ni bil spustil do vlažnega tlaka med starimi, okajenimi pročelji. V ulici Au Beurre, v ozadju zloglasne beznice, kjer je mežikala svečka, je videla dva pijana Turka z neko ženščino. Morala je zaviti v ulico Maqua, da najde nekoliko življenja: potuhneni vojaki, katerih sence so se plazile ob cestnih hodnikih, nemara strahopetki, ki so iskali zavetja; visok obklopnik, ki so ga bili poslali za stotnikom, je bil zašel in se arditno razbijal po vratih. Cela reka mečkanov, potecih se od strahu, da so se zakasnili; šele sedaj so se odločevali, da se nalože na vozičkih in pogledajo, ali je še časa, da dosežejo Bouillon v Belgiji, kamor se je bilo že dva dni prej izselilo pol Sedana. Instinktivno je namerila korake proti podprefekturi, v gotovosti, da tam kaj izve; takrat ji je prišlo na misel, da si okrajša pot po stranskih ulicah in se tako izogne vsakateremu srečanju. Toda skozi Four-sko ulico in Laboureaux ulico ji ni bilo mogoče priti: tam so bili topovi, brezkončna vrsta topov in vozov za strelivo, ki so jih morali večerj postaviti v ta oddaljeni kot in so jih danes menda pozabili. Niti vojaka ni bilo, da bi jih stražili. V srce jo je zabelo ob pogledu na to brezkoristno in mračno topovje, ki je spalo spanje zapuščenosti v globini pustih ulic. Tako se je morala vrniti, čez Gimnazijski trg, proti Veliki ulici, kjer so pred hotelom "De l'Europe" ordonance držale konje za vaje in čakale višjih častnikov, katerih glasovi so se razlegali iz živorasvetljene obednice. Na trgu Du Rivage in na Turenovem trgu je bilo še več ljudi, skupine skrbečih prebivalcev, ženskih in otrok, pomešanih z razkropljenimi gruči vojakov, ki so hodili brez glave semintja; in tam je videla generala, ki je preklinjal prišel iz hotela "pri Zlatem križu", nato pa napodil konja v besen galop brez ozira na to, koga utegne potepati. Za trenutek se ji je zdelo, da bi stopila v mestno hišo; a naposled je zavila v ulico Point-de-Meuse, po kateri je prišla do podprefektore.

In nikdar prej je ni Sedan do te meje navdal z vtisom tragičnega mesta, kakor danes, ko ga je gledala odetega z umazanim polmrakom in potopljenega v meglo. Hiše so se zdele mrtve; mnogo jih je bilo že dva dni zapuščenih in praznih; druge so ostajale zabite in zaprte, v nespasno bojzani, ki se je razodevala na daleč. Bilo je jutro drgetanja, s temi napol opustošenimi ulicami, obljudenimi le še od plahih senc; naskozi so se videli nagli odhodi, sredi mračnega pobiranja, ki se je vlečlo že izza sinočnjega večera. Veliki dan se je blizal, in mesto, kjer je naraščala gneča, se je potapljalo v zlu. Ura je bila polšesta; visoka, temna pročelja so glušila grom topov, da ga je bilo jedva slišati.

(Dalje prihodnjije)

Razvaline hiš v Aleksandriji, Egipt, ki so jih porušile italijanske bombe.

"Piccadilly" življensko srce Londona

Karl Rosner

Z vsjo pravico imenujejo Angličani Piccadilly "srce Londona". To je res mesto, kjer lahko vidimo tipičen London: velik promet, ogromne in luksuzne hotele, razne restavracije, čajarne in bifeje, mnogoštevilna gledališča in kine, drage trgovine, mnogo postaj podzemskih železnic, mogočne reklamne razsvetljave in končno tudi skoraj vsakdanjo meglo.

Piccadilly mi je najbolj všeč ponoči. Pravkar pridem iz podzemne železnice po električnih stopnicah. Pred seboj vidim Piccadilly, obžarjenega z žarki vseh mogočnih barv reklamnih napisov in pri vzhodu v razna zabavišča. Vse to največje križišče v Londonu je napolnjeno z ropotom avtomobilov, ki se vrste po cestah skoraj drug za drugim, v veliko množico ljudi, ki se gnete po širokih pločnikih in končno da še dež, ki enakomerno pada na pločnik, vsej tej sliki poseben značaj.

Na križišču čakam, da se spremeni rdeča luč v zeleno, da lahko prekoračim cesto. Med tem časom slišim okrog sebe prodajalce časnikov: "Evening News" — "Evening Standard". Zdaj pa zdaj eden izmed teh glasov utihne, ker je prodajalec najbrž prodal številko. Na svoji levi strani vidim eno izmed najlepših lonkonskih restavracij: The Monica. Pred s kristalnim steklom obloženimi vrati te restavracije stoji čedno oblečen vratar. Njegova vijoličasta uniforma je obšita z zlatimi trakovi. Venomer se odkriva in vlijudno pozdravlja: "Dober večer, gospa!" "Dober večer, gospod!" "Zvolite večerjati, po večerji je ples." Tu pa tam se kdo mimoidoče odloči, da vstopi v restavracijo. Vratar takoj skoči k vratom, jih zopet zapre in nadaljuje svoj posel s pozdravljanjem pešcev pred vrati.

Signalna luč se je pravkar spremenila v oranžno in takoj nato v zeleno: znamenje, da je prehod križišča dovoljen. S težavo se prerinem do vodnjaka, ki stoji sredi Piccadillyja. Tam vidim sedeti staro ženo, ki

ves čas pripovedujem. Sami ste bila. Zaslial sem drdranje vlakca, ki je pravkar sikhil iz tunela. Ta hip sem se jasno zavedel, da bo nekaj naslednjih minut odločilo o mojem bodočem življenju. Kakor blisk mi je šinila v glavo misel. Naglo sem se obrnil k siromaku, ki sem ga prej zavrnil. Stisnil sem mu v roko bankovec. — Dam vam še enega, če odvijete v tunelu varovalko, da bo nastala v vagonu tema. — sem mu naglo naročil.

Siromak je storil kot sem mu bil naročil. Meni pa se je slednjič posrečilo to, o čemer sem sanjal pol leta: seznaniti se z vami in premagati v sebi to grozno strahopetnost, radi katere sem doživel že toliko porazov.

Tom je dvignil oči in se zagledal v dekle. Ko je opazil v obrazu dražestne Ray čudovito lep nasme, mu je bilo jasno, da je s svojim dejanjem v tunelu zares za vse življenje premagal svojo strahopetnost.

HUMOR

Bernard Shaw o namenu življenja

Slavni irski pisatelj in dramatik Bernard Shaw zbija na rovaš reporterjev in novinarjev pogosto razne šale. Tako je pred kratkim odgovoril nekemu ameriškiemu časnikarju na vprašanje: "Kakšen se vam zdi namen življenja?"

"Čisto preprosto. Namen življenja je v tem, da si ohranimo življenje do smrti."

Časnikar je bil nekoliko razočaran nad takšnim odgovorom, tedaj je pa Shaw še dodal:

"Življenje je beg pred boleznijo in nesrečami. In vendar je življenje lepo, kajti vsakih 24 ur naredimo veliko delo: rešimo sami sebe."

"Z vsakim kosilom, zajtrkom ali večerjo si podaljšamo življenje za šest ur. In v tem je naša sreča. Vendar se pa zavedamo, da bo prišel dan, ko si ne bomo mogli podaljšati življenja niti za uro več, in to nas dela nesrečne."

Slabi časi

— Ali si bral, da ne sme biti dandanes nihče več lačen?

— Da, prav dobro vem, da ne sme biti nihče več lačen. Ko sem zadnjič bil lačen in sem prosjačil, da bi mi dali jesti, sem bil osem dni zaprt.

Angleška vojaka z osloma na afriški fronti.

skuša mimoidoče prodati šopek vijolic. Le redko kateri jo opazi, še maloštevilnejši pa so tisti, ki kaj kupijo. Srečo sem imel, da je pri vodnjaku tudi bila zelena luč, ker sem tako lahko brez čakanja prišel na drugi konec Piccadillyja.

Sedaj vidim pred seboj visoko belo stavbo. Pred to stavbo stoji mnogo avtomobilov. Nad dolгим vhom iz petih yrat vidim napis v rdečih rdečih črkah: "Prince of Wales Variety Theatre" — varietejsko gledališče. To je tako imenovano revijsko "Non stop" varietejsko gledališče, ki pomeni, da ga lahko ob vsakem času obiščeš in da lahko v gledališču ostaneš, kakor dolgo hočeš. Igra namreč neprenehoma od treh popoldan do dvanajstih ponoči. Pri vходу stoji prav tako lepo oblečen vratar. Večina dam gre v to revijsko gledališče v večernih oblekah, gospodje pa skoraj vsi v smokingu.

Že hočem vstopiti v postajo podzemne železnice "Leicester-square", (to je najbližja postaja podzemne železnice "Piccadilly"), ko opazim na nasprotnem oglu veliko množico ljudi. Radovednost me premaga in brž pohitim gledat, kaj se je zgodilo. Na sredi ceste, obdana od radovedne množice, sta se prepirala prodajalec časnikov in debel gospod, oblečen v smoking in z monoklom na desnem očesu. Možakar z monoklom se je razburjal, ker je izgubil "sixpence" (novec, ki je vreden približno 20c). Prodajalec mu časopisa seveda noče izročiti, ker ni prejel denarja, gospod v smokingu pa ves razburjen maha s palico po zraku

in kriči, da ga je prodajalec goljufal, okradel, itd. Okrog njiju postaja množica radovednih, vedno večja, avtomobili se ne morejo nabirati in trobiti, ker ne morejo naprej. Končno pride stražnik, da napravi red. Ota, prodajalec časnikov in gospod se razjasnita zadevo. Stražnik ve, komu naj veruje in vsi okoli stoječe ljudi, kako je v snici bilo. Nekateri trdijo, ima ta prav, drugi zopet trdijo, no in skoraj vsi okoli stoječe razdele v dva tabora. Nema ma zagleda stražnik na tleh "sixpence", ga da prodajalcu, ta izroči gospodu z monoklom stražnik in drobiž. Gospod se ker je zamudil večerno predstavo v gledališču, prodajalec pa smeji, ker se skoraj vsi ljudje simpatije do njega kupili njem časnike.

Jaz pa sem hitro krenil podzemski železnici. Kajti pot, za katero potrebujem najpo 10 minut, sem potreboval opazovanjem teh raznih stvari skoraj eno uro.

Listen to

PALANDECH'S YUGOSLAV-AMERICAN RADIO BROADCAST

Every Saturday, 1:30 to 2:30 PM

STATION WHIP

1480 kilocycles

(First Station on Your Dial)

Featuring a program of

Yugoslav Folk Music

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnikarje, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drug.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmerno, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4904

Tam se dobe na željo tudi vsa ustnena pojasnila CHICAGO, ILL.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta v prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine in eni naročniki. List Prosveta stane za vse enake, na člane ali nečlane \$6.00 na eno leto naročnine. Ker pa člani še plačajo pri assessment \$1.50 na tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sodaj ni varoba, reči, da je list predrag za člane S.N.P.J. List Prosveta je vsake lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J., ali če se preseli proč od družine in bo sahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skopu naročen na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo snikati datum za to vsoto naročnika.

Cena lista Prosveta je:

Za Zdrul. države in Kanado \$6.00	Za Člece in Chicago je.....\$1.50
1 tednik in..... 4.00	1 tednik in..... 4.00
2 tednika in..... 3.50	2 tednika in..... 3.50
3 tednika in..... 3.00	3 tednika in..... 3.00
4 tednika in..... 2.50	4 tednika in..... 2.50
5 tednikov in..... 2.00	5 tednikov in..... 2.00

Za Evropo je.....\$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime.....Čl. družina št.....

Naslov.....Čl. družina št.....

2).....Čl. družina št.....

3).....Čl. družina št.....

4).....Čl. družina št.....

5).....Čl. družina št.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

Poljub v tunelu

H. Rhonberger

Vlak podzemeljske železnice je bil napol prazen. Ustavljaj se je pred stenami, obloženimi z belimi ploščami. Tu in tam je iz teme zasijala fantastična svetlobna reklama. Sicer pa so samo zelene in rumene luči kazile skladnost teme. Ljudje so utrjeni sedeli na klopih. Nenadoma se je pred oknom vagona modro zablikalo in ta hip je vse utonilo v temo. Kratke stik je v hipu predramil enoličnost, ki je dihala v vagonu.

Ne da bi kaj razmišljal, se je Tom nagnil naprej, iztegnil roke proti dražestni Amerikanki, ki je sedela nasproti njemu, ter jo poljubil na usta.

Cetr ure nato sta sedela Tom in dražestna Ray za malo mizico na terasi kavarne. Ni bilo lahko, toda Tom je bil toliko zgovoren in zabaven, da Ray ni mogla odkloniti njegovega povabila v kavnoro.

Ravnodušno je sedela nasproti njemu in ga poslušala.

"Da bi mi ne šteli v zlo poljuba, vam moram povedati zgodbo, prav za prav več zgodb." je dejal Tom in si prižgal cigareto. "Lani sem bil v planinski letovišču. Zapomnite si, da se je ondi pričelo moje trpljenje,

Zabav je bilo v letovišču toliko, da jim človek ni bil kos. Vsa večer ples na terasi. Ker nisem kaj prida plesalec, sem večino ma sedel in opazoval plesoče pare. Neka mlada, krasna žena me je očarala. Pograbilo me je s toliko silo, da sem pil steklenico za steklenico. Bila je tako lepa, da sem moral neprestano misliti nanjo. Kako sem si želel, da bi bil za vedno v njeni bližini. Verjemite mi, da bi ji lahkoto našel priložnost ter se lepotici predstavil. Toda takrat sem bil tako neznansko strahopeten, da tega nisem storil. In tako mi ni ostalo drugega kot da sem večer za večerom samo gledal, kako je plesala kakor razkošen oblak v objemu drugih.

In vendar se mi je slednjič ponudila naravnost otipljiva priložnost, da bi se z njo seznanil. Ko sem odpotoval, so se nenadoma odprla vrata mojega oddelka in moj ideal je sedel nasproti meni. Samo po sebi se razume, da bi ji takrat lahko pomagal položiti prtljago na polico, kasneje bi ji mogel med vožnjo ponuditi časopise ali cigareto in pričeti razgovor. Po vsem tem bi ji lahko celotno povedal, da mi je všeč in jo že delj časa obožujem. Toda čim sem jo takrat pogledal, me je presunila taka strahopetnost, da sem ob sedel v svojem kotu kot pobit

fantek, ki ga moti vsak nov sopotnik. Vlak je drvel po prelepi planinski pokrajini, nad padmi in skozi neštete tunele. Dekle je sedelo v nasprotnem kotu. Tisočkrat me je v tunelih presunila želja, da bi se sklonil k njej in jo poljubil. Z zaprtimi očmi sem sanjaval. Da, vse je bilo kot v snu, za stvarnost mi je manjkalo poguma. Tako sem slednjič prišel do postaje, kjer sem moral prestopiti na brzovlak. Poklical sem nosača in izstopil, ne da bi se ozrl na dekle. Še njenega imena nisem vedel.

To je bilo lani v vročem poletju. Poslej neprestano mislim na ono dekle. Ko sem vse natančno presodil, sem sklenil, da moram temeljito izpremeniti svoje obnašanje, ko jo spet srečam, ter svojo strahopetnost premagati s pogumom. Niti za trenutek pa nisem podvomil, da bi je v življenju ne srečal nikoli več. Kot navadno sem tudi danes čakal na postaji podzemeljske železnice. K meni je pristopil siromak in me poprosil za miloščino. Zavrnil sem ga, ker sem bil pravkar zatopljen v časopis. Ko sem za trenutek dvignil oči, sem vas zagledal, kako ste pravkar prišli po stopnišču na postajo. Slednjič vam moram povedati, če tega še sami niste ugotovili, da sem ob sedel v svojem kotu kot pobit